В.П. ТКАЧУК, Й.З. СІРАЦЬКИЙ, І.В. ГУЗЄВ, В.М. ВИШНЕВСЬКИЙ

ДИНАМІКА ВІКОВИХ ЗМІН БІОХІМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ КРОВІ У ТВАРИН РІЗНИХ ГЕНОТИПІВ М'ЯСНОЇ ХУДОБИ

Мета наших досліджень — дати характеристику біохімічних показників крові бугайців помісей F_1 спеціалізованих м'ясних порід поліської, симентальської, української та волинської порівняно з українською чорно-рябою худобою; простежити за індивідуальними, міжпородними відмінностями біохімічних показників крові та встановити зв'язок цих показників з енергією росту.

Дослідження проводились в КСП "Полісся" Овруцького району Житомирської області, де нами було сформовано 5 груп тварин по 20 голів: І — контрольна (тварини чорно-рябої породи), ІІ — помісі чорно-ряба × поліська м'ясна, ІІІ — помісі чорно-ряба × симентальська м'ясна, ІV — помісі чорно-ряба × українська м'ясна, V — помісі чорно-ряба × волинська м'ясна порода. Молодняк на дослід відбирався при народженні. Піддослідні групи сформовані протягом двох місяців. Тварини перебували групами в однакових умовах годівлі і утримання. Кров для досліджень брали у бичків з яремної вени вранці до першої годівлі у 6-, 12- і 15-місячному віці.

Визначали такі біохімічні показники: лужну фосфатазу, білірубін, сечовину АСТ, АЛТ, тригліцерин, білок, глюкозу Дослідження проводили за загальноприйнятими лабораторними методиками. Одержані результати досліджень опрацьовані за допомогою програм статистичного аналізу на персональному комп'ютері.

За результатами наших досліджень біохімічні показники

© В.П. Ткачук, Й.З. Сірацький, І.В. Гузєв, В.М. Вишневський, 2001

крові піддослідних бичків були у межах фізіологічної норми. Обстежені показники мають значну різноманітність, як індивідуальну (внутрішньогрупова), так і вікову. Через значну індивідуальну різноманітність характер міжпородних відмінностей не сталий в різні вікові періоди.

Міжпородні відмінності за вмістом лужної фосфатази, білірубіну, сечовини, АСТ, АЛТ, тригліцерину, білка і глюкози, більш суттєво спостерігаються у 6- місячному віці.

Серед ферментів, що відіграють важливу роль у процесах обміну сільськогосподарських тварин, значний інтерес викликають аспартатамінотрансфераза (АСТ) і аланінамінотрансфераза (АЛТ), які приймають участь у реакції переамінування і мають велику каталітичну активність. Активність АСТ і АЛТ з віком збільшується в усіх піддослідних групах (окрім АЛТ у помісей української м'ясної породи). У період з 6- до 15-місячного віку величина збільшення активності АСТ становила: для тварин І групи — 0,450 ммоль/г.л., ІІ — 0,572, ІІІ —0,500, ІV — 0,582, V — 0,530 ммоль/г.л., активності АЛТ — відповідно 0,492 ммоль/г.л., 0,417, 0,417, 0,322 і 443 ммоль/г.л. Зміна активності амінотрансфераз пов'язана з інтенсивністю росту піддослідних тварин.

Тварини, одержані від схрещування з м'ясними бугаями мали дещо більшу активність АСТ, тому можна сказати, що помісі F_1 мали вищі прирости, добрі відгодівельні і м'ясні якості.

Інститут розведення і генетики тварин УААН